

Ομιλία ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, Μάρκο Ρούμπιο στην Πνύκα

Γράφει ο Αντγος ε.α. Νικόλαος Πιτσόλης

Ο Αμερικανός ΥΠΕΞ Μάρκο Ρούμπιο επισκέφθηκε τη Χώρα μας επίσημα και μίλησε στις 07/10/2026 στην Πνύκα. Η ομιλία του ήταν εξαιρετική, εμβληματική και θεωρείται ένα βαθιά ιδεολογικό μανιφέστο για το μέλλον και την αναγέννηση τού δυτικού πολιτισμού.

Ο Ρούμπιο αποθέωσε τη Χώρα μας και την Ιστορία της. Ανέφερε χαρακτηριστικά σε ένα σημείο της ομιλίας του:

«... Η Αθήνα μάς χάρισε τη δημοκρατία. Ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης μάς χάρισαν τη δυτική φιλοσοφία ...

... Οι Έλληνες δεν διαμόρφωσαν απλώς την ιστορία, οι Έλληνες μας χάρισαν την ίδια την ιστορία ...»

Ανεξάρτητα από τις όποιες πολιτικές προσεγγίσεις, ανεξάρτητα αν ακούστηκαν απόψεις τι άλλο θα μπορούσε να πει, ανεξάρτητα από την πιθανότητα η ομιλία του να συνδέεται με την φημολογούμενη υποψηφιότητά του στις Προεδρικές εκλογές του 2028, οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι η ομιλία του αποτέλεσε μια εξαιρετική διαφήμιση της Χώρας μας. Ακόμη και το σχετικό video που κυκλοφόρησε από τις Αμερικανικές Αρχές στη συνέχεια, ενισχύει αυτήν τη θετική εικόνα για τη Χώρα μας.

Επειδή πολλοί άκουσαν και διάβασαν για την ομιλία, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να την παρακολουθήσουν είτε να τη μεταφράσουν, την παραθέτω στη συνέχεια μεταφρασμένη από εμένα.

Πιστεύω ότι είναι μια ομιλία που αξίζει τον κόπο να τη διαβάσουμε.

Μεταφρασμένο κείμενο¹ ομιλίας ΥΠΕΞ Μαρκο Ρούμπιο,

Πνύκα, 07/10/2026

Υπάρχουν σπουδαία ερείπια σε ολόκληρο τον κόσμο. Σε πολλές περιπτώσεις, πρόκειται για τόπους όπου η ιστορία μοιάζει να έχει εξαντληθεί: απομεινάρια μακρινών πολιτισμών που έχουν προ πολλού σβήσει από τη ζωντανή μνήμη.

Όμως η Ακρόπολη είναι διαφορετική.

Εδώ και χιλιάδες χρόνια, ο πολιτισμός που δημιούργησε το μνημείο που υψώνεται πίσω μου αιχμαλωτίζει τη φαντασία του δυτικού κόσμου². Γενιές πολιτικών, καλλιτεχνών και φιλοσόφων έχουν στρέψει το βλέμμα τους σε αυτήν -την κοιτούσαν με θαυμασμό και δέος.

Ο χρόνος, βέβαια, τείνει να αμβλύνει τις αισθήσεις: οι μεγάλες νίκες και οι καταστροφικές ήττες μοιάζουν να συρρικνώνονται και να καταλήγουν μια υποσημείωση σε κάποιο σχολικό εγχειρίδιο, ένα ακόμη στοιχείο που οι μαθητές καλούνται να αποστηθίσουν και τελικά να ξεχάσουν. Ωστόσο³, **οι Έλληνες της αρχαιότητας φαίνεται να ασκούν μια σχεδόν μυστηριακή επίδραση στη μνήμη μας**. Μας καλούν κοντά τους, ξανά και ξανά.

Το 480 π.Χ., τα στρατεύματα του Ξέρξη έφτασαν σε αυτή την πόλη και παρέδωσαν τα ιερά της στις φλόγες. Οι περισσότεροι Αθηναίοι είχαν ήδη απομακρυνθεί με πλοία σε ένα κοντινό νησί. Ωστόσο, υπήρχαν ορισμένοι που αρνήθηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους. Αντ' αυτού, οχυρώθηκαν στον βραχώδη λόφο της Ακρόπολης για να δώσουν μια συγκλονιστική μάχη μέχρι εσχάτων, ρίχνοντας τεράστιους βράχους από τα βράχια πάνω στους Πέρσες εισβολείς και κρατώντας σε απόσταση τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία της εποχής επί μέρες. Τελικά, λύγισαν μπροστά στην υπεροχή του εχθρού. Οι Πέρσες λεηλάτησαν τους ναούς, έκαψαν τα ιερά και ισοπέδωσαν την Ακρόπολη, αλλά όταν οι Αθηναίοι επέστρεψαν, συγκέντρωσαν τα σπασμένα απομεινάρια της παλιάς Ακρόπολης και τα έθαψαν στον λόφο όπου αυτή υψωνόταν. Και δεκαετίες αργότερα, επί Περικλή, ανήγειραν τον Παρθενώνα.

Εδώ και 25 αιώνες, ο Παρθενώνας στέκει αγέρωχος. Αυτοκρατορίες αναδείχθηκαν και κατέρρευσαν στη σκιά του. Και οι απόγονοι των ανθρώπων που τον έχτισαν -τα τέκνα της Αθήνας και της Ρώμης- μετέφεραν τον πολιτισμό τους στα πέρατα της Γης.

Δυόμισι αιώνες μετά την ίδρυση της αμερικανικής δημοκρατίας -στην άλλη άκρη του κόσμου από το σημείο όπου βρίσκομαι τώρα- στέκομαι εδώ σήμερα ως Υπουργός Εξωτερικών αυτής της δημοκρατίας και ως δισέγγονο αποίκων που έφτασαν στον Νέο Κόσμο από την Ισπανία. **Στέκομαι εδώ για να αναγνωρίσω**

¹ Το πρωτότυπο κείμενο στην Αγγλική προέρχεται από το «<https://www.state.gov>»

² Κατά την ομιλία του Ρούμπιο είχε επιλεγεί να προβάλλεται συνεχώς πίσω του η Ακρόπολη

³ Η έντονη γραφή στο μεταφρασμένο κείμενο αποτελεί προσωπική μου επιλογή, στα σημεία εκείνα που έκρινα σκόπιμο.

ένα χρέος που καμία πάροδος του χρόνου και καμία απόσταση δεν μπορούν να σβήσουν.

Η ιστορία της Αμερικής, η ιστορία της χώρας μου, φέρει ανεξίτηλα τα ίχνη της αρχαιότητας. Η Ελλάδα είναι κυριολεκτικά αποτυπωμένη στην αρχιτεκτονική της διακυβέρνησής μας: στους επιβλητικούς κίονες, στους θόλους και στα μνημεία της πρωτεύουσάς μας. Η πόλη όπου γεννήθηκε το Σύνταγμά μας -η Φιλαδέλφεια- φέρει κι αυτή ελληνικό όνομα.

Οι άνδρες που ίδρυσαν τη χώρα μου γοητεύονταν από την κληρονομιά που λάβαμε από τη δική σας. Διέθεταν εξαιρετική ιστορική παιδεία –είχαν πλήρη επίγνωση της μοναδικής θέσης που κατείχαν στην ιστορία–, ωστόσο καμία άλλη εποχή του παρελθόντος δεν κέντριζε το ενδιαφέρον ή τη φαντασία τους όσο η αρχαιότητα. Πολλοί εκπλήσσονται όταν μαθαίνουν ότι ο συγγραφέας που μνημονεύεται συχνότερα στα **Federalist Papers*⁴ δεν ήταν κάποιος φιλόσοφος του Διαφωτισμού ή πολιτικός θεωρητικός. Όχι, ο συγγραφέας που αναφέρεται συχνότερα στα **Federalist Papers** ήταν ο Πλούταρχος, ο Έλληνας βιογράφος των μεγάλων ανδρών της Ελλάδας και της Ρώμης.

Έχουν γραφτεί και ειπωθεί πολλά για την επίδραση της αρχαίας Ελλάδας στις ιδέες των Αμερικανών ιδρυτών -αλλά και, γι' αυτόν τον λόγο, σε όλους τους δυτικούς φιλοσόφους και πολιτικούς ηγέτες που προηγήθηκαν αυτών. Οι περισσότεροι από εμάς γνωρίζουμε τα βασικά ιστορικά στοιχεία. **Η Αθήνα μάς χάρισε τη δημοκρατία. Ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης μάς χάρισαν τη δυτική φιλοσοφία. Οι αντιλήψεις μας για τον νόμο, την αρετή, την ιδιότητα του πολίτη και τη δημοκρατική διακυβέρνηση διαμορφώθηκαν στις ελληνικές πόλεις-κράτη. Ακόμη και μεγάλο μέρος του πολιτικού μας λεξιλογίου -λέξεις όπως δημοκρατία, τυραννία, αλλά και η ίδια η λέξη «πολιτική»- έχει τις ρίζες του εδώ.**

Όλα αυτά είναι αληθή. Ωστόσο, όσα οφείλουμε σε αυτόν τον τόπο -ως Αμερικανοί αλλά και ως Δυτικοί- είναι στην πραγματικότητα πολύ βαθύτερα. Αυτοί οι θεσμοί και αυτές οι ιδέες αποτελούσαν την εξωτερική έκφραση πιο θεμελιωδών χαρακτηριστικών που διακρίνουμε στους αρχαίους Έλληνες - χαρακτηριστικών που δεν μπορούν να περιοριστούν σε κάποιο συγκεκριμένο πολιτικό σύστημα ή θεωρία.

Εδώ, στην Αθήνα, συναντήσαμε την πρώτη ολοκληρωμένη εκδήλωση όλων εκείνων των ουσιαστικών χαρακτηριστικών που έμελλε να καθορίσουν τη Δύση: την έντονη ατομικότητα και την ακατάβλητη φιλοδοξία, την τολμηρή εξερεύνηση και την εφευρετικότητα, τη δίψα για ανακάλυψη, για περιπέτεια, ρίσκο και δόξα. Μια ακόρεστη περιέργεια για τον κόσμο και τις αρχές που διέπουν τη λειτουργία του, μια διακαή επιθυμία να γνωρίσουν τα μυστήρια της φύσης και να κατανοήσουν τα μυστικά του σύμπαντος. Μια ανυπομονησία απέναντι στην έννοια του αδύνατου, μια τάση να αμφισβητούν κάθε όριο και περιορισμό, προσπαθώντας με κάθε τρόπο να διεισδύσουν στα βάθη του αγνώστου.

⁴ Τα κείμενα που υποστήριζαν την επικύρωση του Αμερικανικού Συντάγματος

Αυτά δεν ήταν απλώς τα δόγματα ή οι αρχές μιας συγκεκριμένης φιλοσοφικής σχολής. Ήταν τα χαρακτηριστικά ενός λαού -που εκφράζονταν στις παραδόσεις, τις ιστορίες και τη φαντασία του, στις αρετές που απαιτούσε από τους πολίτες του, καθώς και στα ιδανικά για τα οποία ζούσε, αγωνιζόταν και πέθαινε.

Το να γνωρίζουμε εκείνους σημαίνει να γνωρίζουμε τους εαυτούς μας.

Αυτό που άνθισε εδώ, σε αυτόν τον τόπο, ήταν η δυτική επιθυμία να αποκαλυφθεί ό,τι η άγνοια, το σκοτάδι και η απόσταση είχαν κρατήσει κρυμμένο από τον ανθρώπινο νου. **Οι Έλληνες δεν διαμόρφωσαν απλώς την ιστορία· οι Έλληνες μας χάρισαν την ίδια την ιστορία.** Μεγάλο μέρος των όσων γνωρίζουμε για πολλούς αρχαίους πολιτισμούς προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τις καταγραφές Ελλήνων εξερευνητών και ιστορικών, ανθρώπων που δεν περιορίστηκαν στην καταγραφή της ιστορίας του δικού τους λαού, αλλά ταξίδεψαν μακριά για να παρατηρήσουν και να καταγράψουν την ιστορία ξένων λαών και πολιτισμών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Εκεί που άλλοι έστρεφαν το βλέμμα τους προς τα μέσα, οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που το έστρεψαν προς τα έξω, αναζητώντας τη συγκίνηση και τη δόξα της ανακάλυψης κάθε τι ξένου και καινούργιου. Αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό ήταν που ώθησε τη Δύση να δημιουργήσει και να οικοδομήσει έργα που άλλοι δεν μπορούσαν, διαφοροποιώντας μας από τόσους άλλους πολιτισμούς, όπου η σταθερότητα και η απλή επιβίωση αποτελούσαν τους ύψιστους σκοπούς της ζωής.

Ωστόσο, δεν κληρονομούμε από τους Έλληνες μόνο τη φιλοδοξία να εξερευνούμε το άγνωστο, αλλά και την πεποίθηση ότι το άγνωστο μπορεί να γίνει γνωστό. Τη βεβαιότητα ότι ο κόσμος μπορεί να χαρτογραφηθεί, να μετρηθεί, να αποτυπωθεί και να κατανοηθεί - και ότι το σύμπαν διέπεται από μια ορθολογική τάξη, από θεμελιώδεις νόμους τους οποίους ο άνθρωπος μπορεί να παρατηρήσει και το πνεύμα να κατανοήσει.

Αυτό αποτέλεσε το θεμέλιο της δυτικής σκέψης: τα μαθηματικά, την επιστήμη και την ιατρική μας. Τη φιλοσοφία, την ηθική και τη θρησκεία μας. Άνοιξε τον δρόμο ώστε το Ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού να βρει εύφορο έδαφος στην Ευρώπη και να ανθίσει, μετατρέπόμενο στην αυτοκρατορία του Χριστιανικού κόσμου. Υπήρξε η βάση για τον πλούτο της χριστιανικής θεολογίας -του Αυγουστίνου, του Ακινάτη και ολόκληρης της παράδοσης του φυσικού δικαίου.

Γέννησε έναν πολιτισμό που δεν χαρακτηριζόταν μόνο από κοινή κουλτούρα, αλλά και από μια κοινή ανθρωπολογία -μια κοινή αντίληψη για τον άνθρωπο και τη θέση του στο σύμπαν. Οι απόγονοί του θα μοιράζονταν όχι μόνο την ιδέα μιας φυσικής τάξης πραγμάτων, αλλά και μια ιδιαίτερη κατανόηση της αρετής, του πετρωμένου και της μοίρας, της αλήθειας, του αγαθού και του κάλλους, ενός κώδικα που υπαγορεύει πώς οφείλουν να ζουν οι άνθρωποι, καθώς και αντικειμενικών προτύπων και ιδανικών προς τα οποία αξίζει να αγωνίζεται κανείς.

Για τους αρχαίους Έλληνες, η επιδίωξη της αριστείας αποτελούσε την ίδια την αρχή της ανθρώπινης ύπαρξης. Οργάνωναν όλη την κοινωνική και

πολιτική ζωή γύρω από την άμιλλα, τη φιλοδοξία και τον ανταγωνισμό: στη φιλοσοφία και την ποίηση, στη γλυπτική και το δράμα, στον αθλητισμό και την τέχνη, στον πόλεμο και τη διακυβέρνηση. Η κλασική ελληνική πόλη ήταν ένας στίβος όπου οι σπουδαίοι άνδρες δοκιμάζονταν και αποδείκνυαν την αξία τους, καλλιεργώντας τις δυνατότητές τους μέσα από έναν διαρκή αγώνα - προσπαθώντας να γίνουν οι καλύτεροι, οι ισχυρότεροι, οι ωραιότεροι, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για να πλησιάσουν, έστω και λίγο, την τελειότητα.

Γνωρίζω βέβαια τώρα ότι στα αυτιά των σύγχρονων ανθρώπων, αυτό που μόλις περιέγραψα, αυτός ο τρόπος ζωής μπορεί να φαντάζει παράξενος, ίσως και σκληρός. Το ιδανικό πολλών ιδεολογιών της εποχής μας έχει μετατραπεί, για να είμαστε ειλικρινείς, σε έναν κόσμο απόλυτης ασφάλειας, απαλλαγμένο από ρίσκο ή αποτυχία, χωρίς ούτε τη δόξα της νίκης ούτε την ντροπή της ήττας. Πολύ συχνά στις μέρες μας, οικοδομούμε «προς τα κάτω». Διαμορφώνουμε τα πρότυπά μας έτσι ώστε να διασφαλίσουμε ότι κανείς δεν θα χάσει, ενώ νοιαζόμαστε περισσότερο για την άνεση των λιγότερο ικανών παρά για τις δυνατότητες των κορυφαίων. Κρατάμε τα πιο εξαιρετικά στοιχεία ανάμεσά μας δέσμια του μέσου όρου, του συνηθισμένου και του μέτριου.

Οι άνδρες που δημιούργησαν τον Παρθενώνα έστρεφαν το βλέμμα τους «προς τα πάνω». Πίστευαν ότι η ύψιστη και ευγενέστερη φιλοδοξία στη ζωή ήταν να ξεπεράσουν τους πάντες, να αγωνίζονται για να γίνουν οι καλύτεροι σε όλα. Οι αρχαίες ελληνικές πόλεις-κράτη έσφυζαν από ζωή. Ήταν γεμάτες έντονο πάθος, ανταγωνισμό, φατριασμό και συγκρούσεις. Όμως, μέσα από αυτόν τον διαρκή αγώνα για διάκριση, γεννήθηκε η σπουδαία άνθηση της τέχνης, της φιλοσοφίας και της πολιτικής και πνευματικής δημιουργικότητας, η οποία έμελλε να μεταμορφώσει ένα σύνολο μεσογειακών πόλεων στην κοιτίδα του σπουδαιότερου πολιτισμού στον κόσμο.

Ο «θυμός» – όπως τον αποκαλούσαν οι αρχαίοι Έλληνες: η φλόγα του πάθους, της δύναμης, του θάρρους και της υπερηφάνειας – αποτελεί την καρδιά κάθε σπουδαίου πολιτισμού. Και χωρίς αυτόν; Χωρίς αυτόν, τα έθνη χάνουν τη θέληση να αγωνιστούν, τη θέληση να προσπαθήσουν, τη θέληση να επιβιώσουν.

Σήμερα, μεγάλο μέρος της Δύσης έχει λησμονήσει αυτό το χαρακτηριστικό. Με την πάροδο του χρόνου, εμείς στη Δύση φτάσαμε να ντρεπόμαστε για τα ίδια εκείνα στοιχεία που μας καθιστούσαν ξεχωριστούς. Νιώσαμε αμηχανία για το γεγονός ότι τα επιτεύγματά μας μάς διαφοροποιούσαν από τον υπόλοιπο κόσμο. Η ευημερία μας μετατράπηκε, κατά κάποιον τρόπο, σε πηγή ενοχής. Πάψαμε να πιστεύουμε ότι αξίζαμε και είχαμε κερδίσει το μεγαλείο μας.

Η λέξη «εθνικισμός» κατέληξε να θεωρείται μεμπτή. Έτσι, γκρεμίσαμε τα μνημεία μας και καταδικάσαμε την ίδια μας την ιστορία. Και σε πάρα πολλά μέρη, διδάξαμε στα παιδιά μας να ντρέπονται για τις χώρες που επρόκειτο να κληρονομήσουν. Παράλληλα, ανοίξαμε τα σύνορά μας, μεταφέραμε τη βιομηχανία μας στο εξωτερικό και αφήσαμε τις ένοπλες δυνάμεις μας να μαραζώσουν και να παρακμάσουν.

Και καθώς περνούσαν τα χρόνια, φαινόταν να εκχωρούμε όλο και μεγαλύτερο μέρος της κυριαρχίας μας, μεταβιβάζοντας τις αποφάσεις μας σε παγκόσμιες γραφειοκρατίες που βρίσκονταν πέρα από κάθε δυνατότητα ελέγχου εκ μέρους μας.

Ωστόσο, άλλοι έσπευσαν με προθυμία να καλύψουν το κενό που αφήσαμε - το κενό που προκλήθηκε από τη δική μας αδυναμία. Και καθώς η αυτοπεποίθηση της Δύσης κλονιζόταν, οι αντίπαλοι και οι ανταγωνιστές της γίνονταν όλο και πιο διεκδικητικοί, συσσωρεύοντας πλούτο και ισχύ στη θέση μας.

Και τώρα, σήμερα, βρισκόμαστε σε σταυροδρόμι. Διότι η επόμενη δεκαετία και οι αποφάσεις που θα λάβουμε θα καθορίσουν την πορεία του επόμενου αιώνα. Η κατεύθυνση που θα επιλέξουμε θα κρίνει αν η Δύση θα διατηρήσει τη θέση της στην ηγεσία του κόσμου ή αν θα αποδεχθεί μοιρολατρικά ένα μέλλον παρακμής, υποτέλειας και φθοράς. Είτε θα επιλέξουμε να δράσουμε τώρα είτε θα χάσουμε τη δυνατότητα να δράσουμε εν γένει.

Υπό την ηγεσία του Προέδρου Τραμπ, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν κάνει την επιλογή τους. Επιλέγουμε την αποφασιστική και χωρίς ενδοιασμούς επιδίωξη της εθνικής ισχύος: να ανακτήσουμε τον έλεγχο των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού μας, να αναβιώσουμε τη βιομηχανική μας βάση, να ενισχύσουμε την άμυνά μας και να διεκδικήσουμε την πρωτοκαθεδρία στις τεχνολογίες και τους κλάδους του μέλλοντος.

Επιλέγουμε να ανοίξουμε νέους ορίζοντες: στην προηγμένη μεταποίηση και την υπερ-νοημοσύνη (super intelligence)- στα μη επανδρωμένα αεροσκάφη, τα οπλικά συστήματα και τις πολεμικές δυνατότητες- στα μικροτσίπ, τις πρώτες ύλες, τον κυβερνοχώρο και κάθε άλλο πεδίο ανθρώπινης δραστηριότητας και προοπτικής. Να απελευθερώσουμε τη δυναμική μας, να ανακατασκευάσουμε τα εργοστάσιά μας, να στείλουμε ξανά τους αστροναύτες μας στη Σελήνη και να εγκαινιάσουμε μια νέα εποχή εξερεύνησης του διαστήματος.

Παρά τα υψηλά τους ιδανικά, οι αρχαίοι Έλληνες δεν ήταν αφελείς. Κατανοούσαν ότι τα έθνη έχουν συμφέροντα. Αντιλαμβάνονταν ότι η άσκηση πολιτικής απαιτεί σύνεση και διπλωματία, αλλά γνώριζαν επίσης ότι απαιτεί την ικανότητα χρήσης βίας όταν η σύνεση και η διπλωματία αποτυγχάνουν. Κατανοούσαν ότι η ισχύς δεν προϋποθέτει μόνο τη διαθεσιμότητα μέσων άμυνας, αλλά και την αξιοπιστία ότι είσαι διατεθειμένος να τα χρησιμοποιήσεις.

Αυτή είναι η κλασική αντίληψη για την πολιτική και τη διακυβέρνηση του κράτους που η κυβέρνηση Τραμπ ελπίζει να ανακτήσει - να την ανακτήσει όχι μόνο για τη χώρα μας, αλλά και για το σύνολο του πολιτισμού μας.

Πιστεύουμε ότι η Ευρώπη μπορεί να αφυπνιστεί από τον μακρόχρονο λήθαργό της και να αναζωπυρώσει τη φλόγα που άναψε εδώ πριν από χιλιετίες.

Υπάρχουν ήδη ενδείξεις.

Σε ολόκληρη την ήπειρο, γινόμαστε μάρτυρες αυτού που ελπίζουμε ότι θα αποτελέσει την απαρχή μιας αλλαγής γενεών: ραγδαία αύξηση των αμυντικών δαπανών, πλήθος νέων συνεργασιών και προγραμμάτων, διεύρυνση της

μεταποίησης και της παραγωγής, σε συνέχεια των ιστορικών δεσμεύσεων για την άμυνα που αναλήφθηκαν πέρυσι στη Χάγη.

Η Ελλάδα βρέθηκε στο επίκεντρο αυτής της μεταβολής. Ο λαός αυτής της χώρας απέδειξε για άλλη μια φορά ότι αποτελεί πολύτιμο φίλο τόσο για την Ευρώπη όσο και για τις Ηνωμένες Πολιτείες, σε κάθε τομέα, από την ενέργεια και το μεταναστευτικό έως την άμυνα, όπου η Ελλάδα έχει σταθεί ως σύμμαχος πρότυπο.

Και είναι ειλικρινής μας ελπίδα ότι ολόκληρη η Ευρώπη θα ακολουθήσει το παράδειγμά σας.

Αν και τα πάθη ενδέχεται, κατά καιρούς, να έχουν δοκιμάσει τους δεσμούς φιλίας μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρώπης, δεν πρέπει να επιτρέψουμε να διαρρηχθούν αυτοί οι δεσμοί. Όλοι μαζί οφείλουμε να ενισχύσουμε μια συμμαχία ικανή να αντιμετωπίσει τις απειλές της εποχής μας.

Και μπορούμε να το κάνουμε. Διότι δεν πιστεύουμε ότι η διατλαντική φιλία πρέπει να διέπεται από τη λογική του «μηδενικού αθροίσματος». Το αντίθετο μάλιστα: το όραμά μας είναι μια συμμαχία της οποίας η ισχύς υπερβαίνει το άθροισμα των επιμέρους τμημάτων της. Πρόκειται για ένα όραμα που είδαμε να υλοποιείται μόλις τον περασμένο μήνα, μέσα από μια πρωτοφανή νέα συμφωνία μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών, της Δανίας και της Γροιλανδίας - μια συμφωνία που θα αναδιαμορφώσει την Αρκτική και θα ενισχύσει την ασφάλεια ολόκληρου του ΝΑΤΟ. Και οι τρεις εταίροι της συμφωνίας αυτής βγήκαν κερδισμένοι. Ολόκληρη η Ευρώπη -όπως επίσης και το ΝΑΤΟ και οι Ηνωμένες Πολιτείες- κατέστησαν ασφαλέστερες και ισχυρότερες χάρη σε αυτήν.

Θέλουμε να κερδίσουμε μαζί. Πρέπει να κερδίσουμε μαζί.

Στις μέρες μας, έχει γίνει της μόδας η πεποίθηση ότι μια φωτισμένη εξωτερική πολιτική σημαίνει πως δίνεται προτεραιότητα στην παγκόσμια κοινότητα έναντι του ίδιου του λαού μιας χώρας. Πιστεύω, ωστόσο, ότι και εδώ **έχουμε πολλά να διδαχθούμε από τους άνδρες της αρχαίας Ελλάδας, οι οποίοι γνώριζαν ότι δεν υπήρχε τίποτα εγωιστικό ή μεμπτό στην αφοσίωση προς το έθνος, ούτε στον αγώνα για την υπεράσπιση των συμφερόντων του πάνω από κάθε τι άλλο.**

Πίστευαν ακράδαντα στο ιδεώδες του «μεγάλου ανδρός»: του εξαιρετικού ατόμου που αποκτά την αθανασία μέσα από τα ίδια του τα έργα. Πίστευαν, όμως, ότι η δόξα και η φήμη κερδίζονταν μέσα από την προσπάθεια, τη θυσία και την επίτευξη σπουδαίων πραγμάτων για χάρη κάποιου σκοπού ανώτερου από τον εαυτό τους. Η μορφή του ήρωα που επανέρχεται διαρκώς από τον αρχαιοελληνικό κόσμο είναι εκείνη του ανθρώπου που ήταν πρόθυμος να καταβάλει οποιοδήποτε τίμημα για έναν σκοπό άξιο της αφοσίωσής του.

Το βλέπουμε αυτό στον **Σωκράτη**, ο οποίος αρνήθηκε να εγκαταλείψει την αναζήτηση της αλήθειας, ακόμη και με τίμημα την ίδια του τη ζωή. Το βλέπουμε στη θρυλική **στάση των 300 Σπαρτιατών** -κυκλωμένων και αριθμητικά

συντριπτικά μειονεκτούντων απέναντι στα τεράστια στρατεύματα της Περσίας- οι οποίοι αρνήθηκαν την ευκαιρία να σωθούν, επιλέγοντας να πολεμήσουν μέχρι εσχάτων αντί να εγκαταλείψουν τη θέση ή το καθήκον τους. Και το βλέπουμε στον επικό μύθο του **Αχιλλέα**, στον οποίο προσφέρεται η επιλογή να επιστρέψει στην πατρίδα και να ζήσει μια μακρά και ειρηνική ζωή, αλλά εκείνος επιλέγει αντ' αυτού να παραμείνει στην Τροία και να χάσει τη ζωή του επιδιώκοντας την αιώνια δόξα.

Αυτές -αυτές είναι οι αρετές που διαμόρφωσαν την ηθική φαντασία της Δύσης. Από τον Χριστιανό μάρτυρα που αρνήθηκε να προδώσει την πίστη του έως τον πατριώτη που έδωσε τη ζωή του για την πατρίδα του· από τον Άγιο Θωμά Μορ έως τη Μάχη του Άλαμο, και διατρέχοντας τα αθάνατα καταληκτικά λόγια της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών, που λένε: «Δεσμευόμαστε αμοιβαία ο ένας στον άλλον με τη ζωή μας, την περιουσία μας και την ιερή μας τιμή».

Από τους Έλληνες κληρονόμησε η Δύση την αίσθηση του καθήκοντος - μια ακλόνητη αφοσίωση στον κώδικα αξιών, στον σκοπό και στην πατρίδα του καθενός. Οι ήρωές μας, οι ήρωες της Δύσης, είναι εκείνοι που επιλέγουν να παραμείνουν πιστοί στο καθήκον τους ακριβώς τη στιγμή που αυτό είναι πιο δύσκολο και επώδυνο: ο άνθρωπος που τηρεί τον λόγο του, ο στρατιώτης που δεν εγκαταλείπει τη θέση του, ο καπετάνιος -ο εμβληματικός καπετάνιος- που βυθίζεται μαζί με το πλοίο του.

Αυτό διαφέρει ριζικά από ό,τι βλέπουμε, ακόμη και σήμερα, για παράδειγμα σε φανατικούς όπως οι ριζοσπάστες μουλάδες του Ιράν, των οποίων η λατρεία του θανάτου εξυμνεί τα παιδιά-βομβιστές αυτοκτονίας ως εθνικούς ήρωες και παρουσιάζει το μαρτύριο ως αυτοσκοπό.

Οι δικοί μας ήρωες - οι δικοί μας ήρωες μπορεί να είναι πρόθυμοι να πεθάνουν για τον σκοπό τους, αλλά δεν λατρεύουν τον θάνατο. Ακριβώς επειδή εκτιμούμε τη ζωή στην οποία ήλθαμε, αναγνωρίζουμε τον ηρωισμό σε εκείνους που προτιμούν να τη θυσιάσουν παρά να προδώσουν τις αρχές τους. Σήμερα, θεωρούμε δεδομένες τις δυτικές αντιλήψεις για αυτές τις έννοιες - τον ηρωισμό, την τιμή, το καθήκον. Υποθέτουμε ότι αυτές είναι, κατά κάποιον τρόπο, οικουμενικές για όλους τους ανθρώπους, σε κάθε εποχή και σε κάθε τόπο. Δεν είναι όμως έτσι. Αποτελούν το προϊόν ενός ιδιαίτερου χαρακτήρα, ενός χαρακτήρα που αναδύθηκε εδώ και διαμόρφωσε ολόκληρη την πορεία του πολιτισμού που ακολούθησε. Ενός πολιτισμού που οφείλουμε να υπερασπιστούμε σήμερα με το ίδιο πάθος που επέδειξαν οι πρόγονοί μας.

Τους άνδρες που έκτισαν τον Παρθενώνα διαδέχθηκαν οι αρχιτέκτονες του Ευρωπαϊκού Χριστιανισμού, οι οποίοι ύψωσαν τους καθεδρικούς ναούς του Μιλάνου, της Κολωνίας και της Φλωρεντίας. Η αναζήτηση της τελειότητας στην ανθρώπινη μορφή, που ενέπνευσε τους αρχαίους Έλληνες γλύπτες, βρήκε νέα έκφραση στο έργο του Μιχαήλ Αγγελου. Η αναζήτηση της δομής του σύμπαντος από τους Έλληνες φιλοσόφους κληροδοτήθηκε στον Κοπέρνικο και, στη συνέχεια, στον Γαλιλαίο, τον Κέπλερ και τον Νεύτωνα.

Η δίψα για νέα γνώση ήταν εκείνη που γέννησε την πρώτη αποστολή του Μαγγελάνου για τον περίπλοκο της Γης, την ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο και, τελικά, το ταξίδι του «Απόλλων 11» στη Σελήνη. Και οι αρετές που οδήγησαν τον Μέγα Αλέξανδρο στην κατάκτηση ολόκληρου του γνωστού κόσμου επανεμφανίστηκαν στον Καίσαρα, τον Καρλομάγνο και τον Κορτέζ.

Και στην Αμερική, αυτή η ίδια παράδοση ανακαλύφθηκε εκ νέου. Μια ανοιχτή και άγρια γη έγινε το σκηνικό μιας μεγάλης αναγέννησης της δυτικής φαντασίας και φιλοδοξίας. Η ελληνική επιδίωξη για νέους ορίζοντες μετουσιώθηκε στο αμερικανικό πνεύμα του «συνόρου». Ο πολιτισμός της Αθήνας και της Ρώμης μετέτρεψε μια νεοσύστατη παραθαλάσσια δημοκρατία σε μια αυτοκρατορία ηπειρωτικών διαστάσεων.

Οι σπουδαιότεροι Αμερικανοί κάθε γενιάς έφεραν τα αδιαμφισβήτητα χαρακτηριστικά των προγόνων τους: γεννημένοι στην Αθήνα, διαμορφωμένοι από τη Ρώμη, βαπτισμένοι στον Χριστιανισμό, σκληραγωγημένοι στο καμίνι της μεσαιωνικής Ευρώπης, προικισμένοι με το αγγλικό πνεύμα της ελευθερίας, και στη συνέχεια μεταφερμένοι πέρα από τον Ατλαντικό για να αναγεννηθούν στις ακτές ενός νέου κόσμου.

Τώρα, οφείλουμε να ανακαλύψουμε ξανά αυτό το πνεύμα. Βρισκόμαστε σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής - όχι μόνο για την ιστορία του έθνους μου, αλλά και για το σύνολο του πολιτισμού μας.

Οι απειλές που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι εξίσου πραγματικές με εκείνες που εκτυλίσσονταν στη δραματική σκηνή της αρχαιότητας.

Τα εθνικά συμφέροντα δεν εξαλείφθηκαν μπροστά στους διεθνείς θεσμούς. Ο πόλεμος δεν εξαφανίστηκε επειδή εμείς προτιμήσαμε την ειρήνη. Άλλα κράτη συνέχισαν να εξοπλίζονται, να επιδιώκουν επιρροή και να ανταγωνίζονται για εδάφη, τεχνολογία, πόρους, αγορές, ενέργεια και ισχύ.

Και τώρα, ο πόλεμος επέστρεψε. Ο ανταγωνισμός μεταξύ μεγάλων δυνάμεων αναζωπυρώθηκε. Η τρωτότητα, η επιθετικότητα, η τρομοκρατία και ένα ολόκληρο σύμπαν νέων απειλών και επιθέσεων είναι και πάλι παρόντα.

Επομένως, οφείλουμε να ανασυγκροτήσουμε τους θεσμούς και τις συμμαχίες μας για να αντιμετωπίσουμε από κοινού αυτές τις απειλές, κατανοώντας ότι σκοπός τους δεν είναι η κατάργηση της κυριαρχίας των εθνών που τα απαρτίζουν, αλλά η υπεράσπισή της. Και ότι τα έθνη δεν χρειάζεται να εγκαταλείψουν τη διακριτή τους ταυτότητα προκειμένου να αναγνωρίσουν τα κοινά τους συμφέροντα.

Έχουμε οικοδομήσει ένα τέτοιο πρότυπο συνεργασίας με τους εταίρους μας εδώ στην Ελλάδα. Στις αμυντικές μας συμπράξεις, στους τομείς της ενέργειας και της τεχνολογίας, καθώς και στην κοινή μας φιλοδοξία να θωρακίσουμε τα σύνορα της Ευρώπης απέναντι στις απειλές της μαζικής μετανάστευσης.

Η φιλία μας ανάγεται στα πρώτα χρόνια του έθνους μου. Όταν η Ελλάδα ξεσηκώθηκε το 1821 για να ανακτήσει την ανεξαρτησία της μετά από αιώνες οθωμανικής κυριαρχίας, οι Αμερικανοί αναγνώρισαν κάτι οικείο

σε αυτόν τον αγώνα. Τρία χρόνια αργότερα, ο σπουδαίος Αμερικανός πολιτικός Ντάνιελ Γουέμπστερ εκφώνησε μια περίφημη ομιλία στο Κογκρέσο, συμβάλλοντας στο να τεθεί ο σκοπός της Ελληνικής Επανάστασης υπό την προσοχή των αντιπροσώπων της νεαρής αμερικανικής δημοκρατίας.

Και ξεκίνησε στρέφοντας την προσοχή τους σε όσα τους περιβάλανε. Ιδού τι είπε στην ομιλία του: «Αυτή η ελεύθερη μορφή διακυβέρνησης, αυτή η λαϊκή συνέλευση... αυτή η πρακτική του ελεύθερου διαλόγου και της δημόσιας συζήτησης, η αναμέτρηση πνεύματος με πνεύμα... ακόμη και το κτίριο στο οποίο συγκεντρωνόμαστε, αυτοί οι αρμονικοί κίονες, αυτή η περίτεχνη αρχιτεκτονική, **όλα μας υπενθυμίζουν ότι η Ελλάδα υπήρξε και ότι εμείς, όπως και η υπόλοιπη ανθρωπότητα, της οφείλουμε πολλά**».

Τα λόγια αυτά παραμένουν εξίσου αληθινά σήμερα όσο και τη στιγμή που ειπώθηκαν. Και όλοι εμείς - όχι μόνο οι Αμερικανοί, αλλά και οι Ευρωπαίοι και οι φίλοι μας σε ολόκληρη τη Δύση - οφείλουμε να διδαχθούμε ξανά τα μαθήματα που οι πρόγονοί μας άντλησαν από αυτόν τον τόπο και την ιστορία του.

Η ιστορία της Ελλάδας δεν μας προσφέρει απλώς μια ματιά στις πρώιμες μορφές των θεσμών μας· η ιστορία της Ελλάδας μάς δείχνει μια εικόνα του ίδιου μας του εαυτού.

Μας δείχνει ότι κληρονομήσαμε το πνεύμα σπουδαίων ηρώων και ότι οφείλουμε να είμαστε περήφανοι - βαθιά περήφανοι - για την καταγωγή μας. Πρέπει να θαυμάζουμε τα επιτεύγματα που οι πρόγονοί μας δημιούργησαν σε αυτόν τον τόπο. Η ιστορία του πολιτισμού μας είναι η σπουδαιότερη ιστορία που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα. Και ξεκίνησε εδώ, με τους πρώτους άνδρες και τις πρώτες γυναίκες της Δύσης. Από αυτούς - ακριβώς από αυτούς - μπορούμε να ανακαλύψουμε ξανά τις αρετές, το θάρρος και τη δύναμη για να αντιμετωπίσουμε τους κινδύνους της εποχής μας.

Σας ευχαριστώ.